2-a Jaro, N-o 21 (73) APERAS S.A.T. SEMAJNE 17. Februaro 1926

ESPERANTO JE LA SERVO DE L' TUTMONDA PROLETARO

SENNACIULO

OFICIALA ORGANO DE SENNACIECA ASOCIO TUTMONDA

Sidejo de la Redakci-Komisiono: Colmstrasse 1, Leipzig-Stötteritz (Germ.) | Sidejo de Ekzekutiva Komisiono de SAT 23, rue Boyer, Paris XX | Administranto: R. LERCHNER Colmstrasse 1, Leipzig-Stötteritz

PERSPEKTIVO

Skismo, dispartigaj bakterioj estas al mi tre konataj vortoj skribe kaj buŝe ĉirkaŭkurintaj dum la lastaj jaroj kaj ankoraŭ nun en la vicoj de la emancipema proletariaro pro ekestiĝo de diversspecaj batalmanieroj dum kaj postrevolucia periodo. Kompreneble, kolektivigataj fortoj unuecfrontaj estas multe pli respektindaj ol disigitaj. Sed strange estas, ke precipe tiuj plej ege ĝemas pri skismo, kiuj plej grandparte estas memkulpaj, nome la t. n. kondukantoj de la proletariaj organizajoj. Ĉu do ekzistado de pluaj partioj samintencaj — "forigi la nunan kapitalistan sociordon", estas tiel danĝera kiel ĝi estas pentrata? Mi kredas ke ne! Ekzistas nenio el kio oni ne povas tiri iun profiton; tio ne estas malfacile klarigebla. Oni rigardu la burĝaran mondon; en ĝi ekzistas pli da politikaj unuiĝoj "ol inter proletariaro" eĉ ofte reciproke akre malpacantaj, "sed oni ne aŭdas plendi pro tiaj fenomenoj". Ĉu tio okazas je ruza ŝajnigado aŭ ĉu estas vera natura opinio? Kontrasto estu por ni akcesora, sed ĉefajo estas por ni kaj fakto, rilate je batalo kontraŭ ni laboristoj, inter burĝaraj diverskoloraj korporacioj regas admirinda interkonsento. Precipe dum balotperiodo ofte aperas kvazaŭ dum nokto — kiel fungo tia burĝara unuiĝo, tute neŭtrale gestanta, programe sin adaptanta al ĝenerala deziro de la popolo, instigita de iu liberala advokato aŭ iu per benita oleo ŝmirita altindeculo (do fipastro) tiamaniere alloganta ŝancelemajn elementojn, por ke ili estu fortenataj de la proletara interesosfero. Do kiuj ne estas flatallogeblaj al nacia idealismo, tiuj estas kaptataj per religia aŭ neŭtrala kaptilo. Ke per tiu metodo la reakcio ĉiam ĝis nun havis bonan sukceson pruvas nia nuna mizera stato inter la laboristaro. Kial ne estus taŭga sammaniera manipulado por ni? Kial plendi pro ekzistado de tri partioj inter proletariaro? Konsiderante la diversecan perceptkapablecon, gustoj kaj kapricoj en popolo, igas facile kompreni, ke efektivigo de unuvica fronto estas nur bela revo. Do al kiu ne plaĉas socialdemokrata luktadmaniero havu okazon aliĝi al komunista aŭ anarkista partio. Ĉar en ĉiu el ili regas intenco nuligi la kapitalistan sociordon, do havas saman celon. Estas ebleco tre proksima por komune ataki la malamikon. Certe inter ni laboristoj regas forta volo, por tion efektivigi kiel eble plej baldaŭ, sed al siaj kondukantoj, intelektuloj ŝajne tute ne urĝas la afero. Anstataŭ serĉi vojon interkonsentigan, ili skribaĉas plenigante paperon centfunte por dissendi en ĉiujn horizontdirektojn, insultante reciproke kaj konfuzigas per tio la cerbojn de tiuj, kiuj alie estus fidelaj kunbatalantoj. La kapitalistoj, la tuta parazitaro ridetas.

Turmentiga suspekto altrudiĝas — ĉu eble certaj personoj — ludante gvidantorolon estas subaĉetitaj per ĉiopova monpotenco — sufiĉe ofte oni aŭdas tiun opinion elparoli. Problemo, kies solvo urĝas por ke espero, batal- kaj oferemo denove ekfloros en la proletariaj masoj. Al sovetregistaro oni riproĉas teroron, ĉar ĝi subpremas ĉiun ekster komunistan opinion, eĉ pri ruĝa reakcio oni skribas. Stranga percepto! Anstataŭ honore paroli pri la braveco de la rusaj k-doj, rompintaj tiranan caran regadon. Certe estas, se ili per forta pugno ne estus firmtenintaj la bridon, ili ne estus certigintaj proletaran ĉefecon. La germanaj k-doj spertis, kion signifas senlima libereco. Tiu malbenita libereco estis nur enirpordeĝo larĝe malfermita al reakciularo. Mi ne volas riproĉi al socialdemokrataj k-doj pro ne ekstarigintaj proletaran diktatorecon, ĉar venkita popolo ne povas spite al kontraŭulo venkinta ekstarigi novan incitilon. Sed, en demokrate regata ŝtato disponiĝas rimedoj por bari revenon de foje forigitaj malutilaĵoj al popolo. Vere! rabobestojn pritrakti kun humaneco estas mokridinda. Ĉu tiu ekzemplo ne pravigas la sintenadon de la sovetregistaro? Kompreneble! nova ekstarigata ŝtatinstitucio tute kontraste al malnova "jam de longe ekzistinta al kiu la loĝantaro alkutim-

SENLABORECO

Hodiaŭ mi, morgaŭ vi,
Do, ni batalu en unu fronto

iĝis" postulas pli severan regadon kaj atenton. Sen tiu severa regado estus tre duba, ĉu rusa sovetŝtato ankoraŭ ekzistus. Tial anarkistaj batalk-doj bonvolu senkulpigi, se mi tiom aprobas diktatorecon, proletarian, ĉar mi ne povas imagi alian vojon por nia liberigo. Tute simila, kiel venenigita korpo estas kuracata per kontraŭ efikanta veneno. Mi ne kontestas la nobelidealan tendencon de la anarkismo, sed atendi ĝis kiam popolo saĝiĝos laŭ tiu idealo, tiam eble fariĝos iomete enuiga la tempo. Ankaŭ ŝajnas al mi, de la nuna sociordo ĝis anarkismo tro distancega por unu salto. Tial estus konsilinde kunlabori kun socialdemokrata aŭ komunista partio laŭ cirkonstancoj de koncerna lando aŭ regiono por akiri certan etapon en kiu estos pli facile priparoli tiun problemon. Ĉefajo estas ke la carismo estas malaperigita. Oni konsideru la diferencon, antaŭe — suverena regado nur por bono de la posedantaro porriĉuloj zorginta; nun — egalrajteco nur celanta por ĝenerala bono de la popolo kies sorto dependas de ilia propra volo kaj disvolviĝo. La Sovet-Unio aranĝata laŭ komunista idealo, — mi kiel ano, pli ol dujardekoj de la socialdemokrata partio, mi tute ne ekpensus fuŝi en tiun kontraŭ kapitalistan ŝtatinstitucion, se mi foje estus venonta Rusion. Senhezite mi akomodus min al ĝi. Ĉu ne estas malprudente de tiuj, kiuj volas esti kontraŭ kapitalistaj klasbatalantoj, tamen provas agi ĝenante al jam ekzistanta proletaria memregado? Kvazaŭ dorlotita knabineto sin kondutante, invitata al manĝotablo tiam kritikas, la supo ne gustas al mi — mi deziras kafon — havinta tiun — ne mi volas lakton. — Same kiel ne decas de socialdemokrato aŭ anarkisto en Sovet-Unio altrudi sian ideon, tiel estas renverse, se komunisto en mezeŭropa lando agitadas por komunismo, kie la socialdemokratio hegemonias, ĉar per tio konfuziĝas, jam funkcianta revolucia movado, kiu per sincera gvidado "supozite" ja havas saman celon. Se en Sud-Ameriko estas kampo favora por anarkista ideo kaj ekzistas ŝanco por ĉi tiu efektivigo — nu bone — pro kio ĝeni ties disvolviĝon per samtempa konkura altrudo de komunista aŭ socialdemokrata manipuladoj, se tiea popolo estas pli perceptkapabla por anarkismo.

Sendube, diversaj agadmanieroj en sama regiono estas ne favoraj. La unuaj partioj lasu al (alia) tiu hegemonion por kiu la kampo estas pli fruktodona, dezirante al ĝi plej bonan sukceson. Ni observu, kiuj estas la pli lertaj por akiri ilian celon. *Ni havas nur unu komunan malamikon ekstermindan.* Ne estas kulpa la ekzisto de pluraj partioj inter la proletariaro, ke tiu fariĝas tiom aroganta, sed tio kulpas; ĉar tiuj, kiuj komune devus pereigi ĝin inter si reciproke pli ege batalas ol kontraŭ ĝin. Tri partioj reprezentante la tutan laborantan homaron — kun sama celo — ne esti kapabla venki nur malgrandan areton, kiu prezentas nur centonan parton da ili, tio estas vere hontiga. Ĉu ni devas atendi ĝis kiam okazos miraklo, kiu interkonsentigas ilin? Ne necese, sincera volo sufiĉas.

Voĉo el la mezo de la laborularo
SAT-ano 1533

Nobelaj friponoj

Falsigado de bankbiletoj en Hungario

Pri Hungario, pri tiu malgranda lando, kaj ĝenerale pri hungaroj la mondo jam sufiĉe multon aŭdis, ne pasas jaro, ke ne okazus, unu- aŭ plurfoje ia mondfama afero ĉe ili.

Do ĝenerale pri la "friponaĵoj" la hungaroj estas mondfamaj. Nun denove interesa friponaĵo okazis en Hungario, simple la ŝtato mem falsigis la 1000 — fr. bankbiletojn. Tiu ĉi afero iomete bezonas klarigon pri la lando kaj pri la kaŭzo de la tuta afero.

Hungario dum la mondmilito perdis ĉirkaŭ la 3/4 parton. de sia teritorio. Ĉi tiu afero devigis multe da patriotoj rifuĝi en la patro-landon. Tiu ĉi elemento konsistas nature plej parte el la riĉaj nobeluloj, kiuj sufiĉe grandajn terbienojn kaj aliajn havaĵojn lasis en la perditaj regionoj, do ĉi tiuj kapitalistaj nobeluloj, ĉion klopodas fari por reakiri la perditajn regionojn, kaj per tiu helpo, ankaŭ siajn bienojn kaj havaĵojn. En la hungara politika vivo la rifuĝinta nobelaro ludas post la mondmilito sufiĉe grandan rolon. Ilia celo nature estas la patriotismo kaj la supre cititaj aferoj.

Por atingi ĉi celon ili nature bezonas monon kaj monon, sed la patriotoj, la nobeluloj, kiuj dum la mondmilito oferis la vivon de multaj proletoj, por siaj celoj, nun ili denove ne volas oferi siajn havaĵojn por la "sankta celo" por la regrandigota Hungario, sed ili nun falsigis la bankbiletojn de grandpotenca lando, kaj per ĉi rimedo ili intencis atingi la celon.

Laŭ la "historio" jam 1919, post la proletara diktateco ili ekkomencis la "laboron". En 1919 laŭ la ĉekoslovaka registaro en budapeŝto oni falsigas la ĉeksl. 100-kronajn bankbiletojn, kaj ilin en tuta Eŭropo oni disvastigis. La ĉekoslovaka registaro protestis ĉe la hungara registaro, sed la budapeŝta polico neniam sukceson havas, ili ne trovas la falsigantojn, kvankam la ĉekoslovakoj per dokumentoj servis al ili, la suspekto de la ĉekoslovakoj estis kontraŭ la hungara milit-ministra "doma" presejo (presejo, kie oni nur presas de la oficejo bezonatajn presaĵojn). En Budapeŝto la gvidanto de tiu ĉi presejo estas ŝtata sekretario. El ĉi tiu "eldono" la ĉekoslovakoj kaptis 4500 pecojn; valoro de ili 4 500 000 kr. ĉ., en Parizo estis kaptita — 2 150 000 kr. ĉ. Do sume el tiu ĉi eldono estis kaptita valoro de 6 650 000 kr. ĉ. Tiu ĉi sumo estis jam sufiĉe granda, sed malgraŭ ĉio la polico ne povis atingi sukceson, ĉar de la hungara registaro ili estis malhelpitaj. Post ĉi tiu "laboro", sekvis la falsigado de la dolaro amerika, la 500 bankbiletoj de rumanaj leoj, kaj la falsigado de la jugoslava dinaro. Sed ĉi aferoj ĉiam tiel bone estis organizitaj, ke la budapeŝta polico, kien la fadenoj ĉiam kondukis, nenian valoran sukceson povis atingi, la falsigantoj neniam estis kaptitaj.

La bona hungara polico, kiu pri la turmentigo de la proletoj kaj pri la tre bona funkciado en laboristaj aferoj, kiuj, se estis necese kaj grave, ĉiu-semajne malkovras ian komunistan sekretorganizaĵon, — en ĉi aferoj, ne funkciis.

Sed por la hungaroj ne sufiĉis ankoraŭ la malsukcesoj. Ili nuntempe planis grandan aferon. Ili volis revivigi la hungaran reĝregadon. (Laŭleĝe Hungario nun ankaŭ estas "reĝeco" sed sen reĝo. La plej altan ŝtatan oficon nun okupas N. Horthy, kiu estas t. n. registo. Li estas tre fama laboristbuĉisto. Dum la mondmilito li estis admiralo de aŭstra-hungara militŝiparo, kaj jam tiam li pruvis sian "metion". La polan maristan ribelon li dronigis en sango. Dum la hungara proletara diktaturo, li organizis (per la helpo de la francoj), la blankan armeon, kaj li estas tiu famulo, kiu eltrovis la "ĉevaligitan maristecon", ĉar post la prol. diktateco, sur blanka ĉevalo, vestita en admirala uniformo, okupis Budapeŝton. Do li jam delonge maturiĝis por la pendigo, kion li certe atingos.

Post tio ili ekkomencis dum la pasinta jaro falsigi la francajn frankojn. Ŝtate ili organizis ĉion. Maŝinojn kaj diversajn plej precizajn ilojn ili akiris, por ke la falsigotaj bankbiletoj, plej bone sukcesu, kaj en ŝtata presejo duone militista nome "Hungara reĝa militista geografia-kartpresejo", jam en la komenco de 1925. Ili ekkomencis la presadon, ĉion plej sekrete, nur la plej altaj ŝtatoficistoj kaj nobeluloj sciis pri la aferoj.

La falsigaĵoj plej bone sukcesis, nun sekvis la disvastigo, en tiel nomitaj naciaj organizaĵoj ili kolektis certe konfidindajn patriotojn. Al ili la ĉefgvidantoj klarigis la "sanktan" celon, por kio ili devas ŝanĝi la frankojn. En decembro la disvastigantoj ekvojaĝis al ĉiuj direktoj de Eŭropo, sed la aferoj ne sukcesis tiel, kiel ili esperis, ĉar ĉe la komenco en Amsterdamo (Holando) en banko, kie hungara ĉefkolonelo Jaŝkovic intencis ŝanĝi unu 1000 fr. sed la bankbileto por la bankisto estis suspekta, sciigis la policon, kiu tuj kaptis lin. Poste ankoraŭ, estis kaptitaj la 2 amikoj, kiuj samcele restadis en Amsterdamo. En la hotelo oni trovis la valizon de li, kiu estis per diplomataj sigeloj fermitaj, kaj li, la ĉefkolonelo havis diplomatan pasporton, la valizo estis plena de 1000-fr.-biletoj.

Do jam ĉi afero pruvis, ke ĉio estas ŝtate organizita. Sed en Budapeŝto, kiam la nobelaro eksciis la tutan aferon, ili iom ektimiĝis. La hungara polico denove nefunkciis, la francoj devis ilin ekmovigi, nur post unu semajno, kiam jam ĉio estis kaŝita, ili pruvis iom da sukceso, per la

holanda polico (ili jam ĉion sciis). Ili devis ektrovi ĉion, precize tiam, kiam 3 francaj detektivoj "helpis" al ili. Sed, valoraj sukcesoj nur montriĝis post longaj ministraj pritraktadoj kaj kunsidoj. La polico malliberigis kelkajn negravajn dungitojn de la supre nomita presejo. Ili pensis, ke jam finiĝis ĉio, sed la francoj ne trankviliĝis. Post longa pensado (3taga) la polico devis malliberigi la princon L. Windischgraetz. Post li sekvis la ĉefordgardisto de Hungario la landa polickapitano E. Nádassy kaj aliaj nobeluloj. La episkopo Ŝ. Zadravetz, kiu estas la oficiala episkopo de la blanka armeo, estas intima kun la afero. Lia "krimo" estas nur tio, ke li sciis pri ĉio, kaj ĵurigis ĉiujn partoprenantojn de la afero, ke ili nenie kaj neniam perfidos ĝin. (Jen denove de sanktuloj kaj dia religio.)

Ankoraŭ multajn dokumentojn ni povus vicigi, ke ĉio estis ŝtate aranĝita, kaj pri ĉio sciis la nobelaro kaj iliaj gvidantoj: Horthy, Bethlen, Rokovszky, Csâky ktp.

Sed en politikaj aferoj ĝis nun nenio okazis, la fiblanka registaro staras, kvankam inter la kaptitoj estas la bofrato de la militministro kaj parenco de Horthy. Ĝis nun estis kaptitaj ĉ. 40 personoj kaj ankoraŭ la afero ne estas finita. La hungara polico jam ne volas finfunkcii, kaj la franca registaro per diplomataj konfliktoj minacas ilin.

En Amsterdamo estis kaptitaj 7500 1000-fr.-biletoj.

La registaro deklaris, ke la tuta afero estas privata. Ĝi ne estas al ĝi interesata, kaj la kaptitoj vigle vivas en la hungaraj karceroj. Sed, certe dum la proceso pri ili oni konstatos, ke ili estas frenezaj, kaj post kelkmonata restado en frenezulejo, ili reliberiĝos kaj daŭrigos sian vivon kiel ĝis nun. Nur la restarigo de la reĝeco en Hungario por kelkaj monatoj estas repuŝita. Ni atendu la novajn friponaĵojn de la hungaraj patriotoj.

Getrio

Aroganteco

La plej altan gradon de aroganteco montras nuntempe la germanaj "reĝoj kaj princoj". La "nobla" intrigbando postulas *kelkajn miliardojn da oraj markoj*[1]) *dum la germana popolo malsatas.* En Germanio ni havas 4,5 milionojn da senlaboruloj. El kiu nur triono ricevas monsubtenon de la ŝtato. Monsubteno de 10 mk. po semajno. *Sed la princoj de "Hohenzollern" ricevas monate 50000 mk. subtenon por ilia mallaboreco.* En Germanio vivas 1500000 militkripluloj — el kiuj 500000 ricevas nenion de la "patrio". La aliaj ricevas 2 mk. potage. La invalidoj, kiuj ricevas 20 mk. monate, nombras en la lando de "Filmhelm"[2]) 1230000. La milit-vidvinoj kaj -orfoj 660000, kiuj ĉiuj vivas en mizero — en la plej granda mizero, ke nur la morto estas por ili liberiganto. Kaj en tiu ĉi mizero la arogantecaj postuloj de la iamaj "gvidantoj" de la popolo! Ĉu aroganta en tiu kazo ne estas ankoraŭ milda esprimo — ĉu entute ekzistas esprimo por tiuj postuloj? La "Hohenzollern" postulas "nur" 531000 akreoj da kampo kaj laŭ la valoro en *1913* ili postulas je kasteloj, domoj en Berlino kaj ornamaĵoj 800000000 mk. Sed oni povas hodiaŭ pli alte taksi la valoron de tiuj belegaj kasteloj ktp. Sed ne nur "Hohenzollern" faris siajn fakturojn

Ili ne valoras eĉ unu pfenigon

grandajn, ankaŭ ĉiuj aliaj grandaj kaj malgrandaj princoj kaj grafoj, kiuj estas tre multnombraj en Germanio, faris siajn fakturojn, kiuj ne estas pli malgrandaj ol tiuj de la "Hohenzollern". Ĉiuj faris kalkulon, neniu el la bando mankas, eĉ la malgrandaj, kiel de Coburg-Gotha, Anhalt, Reuss, Schwarzburg, Meiningen, Lippe, Waldeck ktp. faris ĝin — sed granda, malgraŭ ilia malgrandeco. Ne nur la princoj, eĉ la *malĉastulinoj de malgrandaj princoj postulas subtenon de la malriĉa germana popolo* renton de *20000 mk pojare.* Kaj inter la postulantoj estas sinjoro Karl Michael de Mecklenburg-Strelitz, kiu dum la milito batalis kiel generalo en la cara armeo kontraŭ Germanio. Sed tio povas tute ne .malhelpi la sinjoron postuli altajn sumojn de la sama Germanio kontraŭ kiu li gvidis carajn armeojn. — La multaj germanaj grafoj, kiuj dum kelkaj jarcentoj oferis la vivon de siaj "subuloj" pro siaj propraj profitoj nun kuraĝas ankoraŭ elrabi la respublikon, tial ĉar la germana proletaro en la jaro 1918 ne sekvis la ekzemplon de la granda franca revolucio. La agoj de la germanaj princoj dum la pasintaj jarcentoj ja estas sufiĉe konataj. Por mono ili estis ĉiam pretaj pruntedoni siajn soldatojn al ĉiuj ŝtatoj. Estis por ili tute indiferente al kiuj, eĉ la "heredmalamikon" ili ne konis. Kiu donis la plej altajn sumojn, ricevis la soldatojn — la sangon de la viroj. Do, kiu konas la historion de Germanio kun siaj multaj malgrandaj landetoj kaj la rabadoj de la estroj de tiuj landetoj, kiuj elrabis la paciencajn komercistojn ktp. ne tre miras pri la nova invado de la bandoj je la poŝoj de la malriĉa germana popolo.

Sed tiuj agoj eĉ estas tro akraj por la pacienca germana laboristaro. — La tuta germana laboristaro estas preta forte kaj energie protesti kontraŭ tiuj arogantecoj. La unuan fojon post la milito la germana laboristaro staras en unu vico sen diferenco de la partio. La tuta laboristaro postulas la "popoldecidon" pri tiuj postuloj de la "princoj" — la socialdemokrata — kaj kom. partio kune laboras por organizi la "popoldecidon". Ĉiu, kiu laŭ leĝo rajtas partopreni al la elektoj por la parlamentoj devas nun voĉdoni ĉu "jes" aŭ "ne" por la postuloj de la "princoj". 20 milionoj da "ne"-voĉoj estas necesaj, se ni volas nuligi ĉiujn postulojn de la "princoj" kaj uzi la monon por la kripluloj, invalidoj, infanoj ktp. laŭ la propono de la kom. partio. La devizo nun estas "Neniu pfenigo por la princoj" kaj ni volas esperi kolekti sub ĝi la necesajn 20 milionojn da voĉoj kontraŭ la princaj arogantecoj. Se la proletaro en la "popoldecido" ne venkos, tiam la "princoj" ricevos pere de la burĝaj partioj en la parlamentoj kaj pere de la tendencaj tribunaloj la miliardojn dezirintajn de ili — sed tiam la germana popolo ne havas la rajton plendi, se ĝi malsatas, ĉar estas ja tiam sia propra kulpo. Estas la unua fojo, ke oni nun uzos la leĝan rajton de la "popoldecido" depost la ekzisto de la konstitucio de Weimar; antaŭe oni ne konis la "popoldecidon" en Germanio. Nu, ni vidos, ĉu la germana popolo ankaŭ la unuan fojon bone uzos sian rajton! La necesaj 20 milionoj da voĉoj estas ankaŭ samtempe 20 milionoj da voĉoj kontraŭ la nuna sistemo en Germanio, tial ĉiuj devas doni siajn "ne"-voĉojn. Plue ni volas esperi kaj labori, ke la unuecfronto de la germana proletaro restos kaj precipe profundiĝos.

Oŝo 1390.

[1]) Kiel kompensan sumon de la respubliko.

[2]) Ĉar la eksimperiestro Wilhelm II. ludis en filmo por *franca* firmao oni moke nomas lin "Filmhelm".

Kontraŭ la burĝa klasjuĝistaro

(Okaze de la proceso kontraŭ la klasbatalanto k-do Margies en Bochum elp.: Boĥum Germanio)

Dum la jaro 1923 vigliĝis movado en Rejnlando, la t. n. "Separatista Movado" kiu celis starigi aŭtonomian respublikon de Rejnlando. Ĉi movadon subtenis la franca kapitalistaro, kiu tiutempe tenis okupita la rejnlandan regionon. Kompreneble la konscia proletaro, konante la verajn kaŭzojn de ĉiu mizero tute malaprobis la separatistan movadon akre kontraŭbatalante ĝin.

La 4. nov. 1923 la separatistoj sub la nomo "senlaborula kunveno" okazigis separatistan manifestadon. La laboristoj ribelis kontraŭ tio. La germana policistaro jam antaŭe sciis, ke la kunveno ĝuos protekton de la franca armeo.

Ankaŭ Margies ĉeestis, starante iom malproksime, ĉar al li, kiel konata laboristo (krome li estis avertita) estis tro danĝere iri inter la separatistojn. Tamen li provis prave influi la laboristojn kontraŭ ĉi-tiuj kunveno kaj la tuta movado. Precipe la proletoj ĉagrenegis, ke la germana policistaro nenion faris por eviti ĉi-kunvenon. Tion k-do Margies malkaŝe diris esprimante, ke la policistaro malkuraĝas agi laŭdeve. Tiam Margies foriris, subite alkriite de iu persono per la vortoj: "Haltu kaj mortu, vi hundo!" Samtempe la persono faris suspektajn movojn tiel, ke Margies opiniis esti pafota. Do, kredante, ke antaŭ li staras separatisto kaj endanĝerigite, penante savi nur la propran vivon, li siavice ekpafis — mortpafis ĉi homon, kiu estis sekreta policisto. Jen la faktoj.

Dum la procedo, kiu daŭris pli ol semajnojn la prokuroro provis pritrakti la aferon kiel pure "kriman". Li eĉ asertis, ke la "sanaj partoj" de la laboristaro tute ne volas havi ion komunan kun k-do Margies. Sed la proletaro fortege subtenis sian k-don daŭre demonstrante fra la stratoj de Bochum vokante ĥore: "Prokuroro, aŭskultu, la proletoj subtenas k-don Margies!" Multegaj laborist-organizaĵoj sendis protest-rezoluciojn al la juĝistaro por Margies. Finfine alvenis la tago, dum kiu la prokuroro faris sian akuzan paroladon. Li postulis — mortkondamnon.

Sed arde ekflamis la protesto de la proletaro. Grandamase la laboristoj demonstriis dokumentante, ke ili neniam lasos sian kamaradon. Brilega ekzemplo pri proletara solidareco. Kaj la sukceso ne forestis.

Lunde, la 1. febr. konatiĝis la juĝo: la vivo de k-do Margies estis savita. Jen la gazetraporto: "dum posttagmezo la juĝistaro publikigis la juĝon pri k-do Margies: li estas kondamnita je 11 jaroj da pundomo. Sed oni interplektis la punon kun tiu de la leipziga ĉeka-proceso entute je 15 jaroj. K-do Margies estis tiutempe kondamnita je 15 jaroj da pundomo. Ke la juĝistaro ne tute liberigas nian k-don signifas finfine nur riverenco antaŭ la prokuroro, kiun oni ne povis tute hontigi.

Kaj nun la proletaro kuraĝigite daŭrigos batali, por ke plene liberiĝu ĉiuj enkarcerigitaj kamaradoj, des pli, ĉar antaŭ kelkaj semajnoj en Munĥeno la klasjuĝistaro liberigis friponaĉon, oficiron, kiu 1919 ne havante kaŭzon mortpafis 12 laboristojn, plene senkulpajn. La laboristaro staras malantaŭ la malliberuloj — antaŭen, solidarece antaŭen! *Sao 3414*

Amnesti-trompo de Liaptscheff

IHR. La 26. jan. la bulgara parlamento kunvenis post iom longa paŭzo. La ministraro de Liaptscheff (la posteuloj de Zankoff) solene prezentis sin kaj la hipokriteco senprokraste komenciĝis sub la masko de demokratio. Urĝe oni traktis la amnestion, kiu efektive laŭ la prezentita leĝprojekto kaj ties korektoj, ĝin plilarĝigantaj, montriĝas en tri kategorioj: unue amnestio por spekulantoj, uzurpistoj kaj herooj -el la etapoj de l' mondmilito. Due, amnestio por la policorganoj kaj faŝistbandoj, kondiĉe, ke ili pro iu ajn krimo devis esti kondamnitaj. Nur trialinie tiu amnestio rilatas al la viktimoj de la sangreĝimo de Zankoff, kiu per difinoj seniluziigas la tutan amnestimensogon.

Estas klare, ke la tuta leĝo estas preparita nur en intereso de l' ambaŭ unuaj kategorioj kaj ke paragrafoj enestas ankaŭ por politikaj arestitoj, estas nur ekstera fasado. Tiel oni volas sin montri honesta eksterlande, kie oni ne plu inklinis disponi krediton por la registaro de Zankoff. Tiuj paragrafoj, kiuj rilatas al la politikaj enkarcerigitoj, entenas longegan vicon de esceptoj kiel oni kutimis tion de l'Horty-reĝimo. La leĝprojekto estas tiurilate preciza priskribo de tio, kiu el la politikaj kontraŭuloj de l' bulgara klasreĝimo ne estu amnestota.

Pro la nemalvolvebla bulo de nedifinitaj difinoj, insidoj kaj esceptoj, entenataj en la Liaptscheff-amnestio, dekmiloj da bulgaraj elmigrintoj vivantaj depost jardekoj en eksterlando tute ne povas orienti sin, ĉu tiu amnestio ankaŭ estas valida por ili aŭ ne. Nun ili estu des pli ŝirmataj antaŭ iluzioj, ĉar la okazo de l' soldato Zlatkoff, al kiu estis promesita amnestio kaj donita pasporto por la hejmo, por tuj poste aresti lin, en la loĝejo estas danĝera simptomo, kion Liaptscheff-registaro komprenas sub amnestado de elmigrintoj. Du elmigrintoj revenintaj al sia hejmo estis, la 12. dec. 1925 en Golabowtzi mortpafitaj. Tion sub Zankoff. La Liaptscheff registaro entreprenis nenion, por havigi la mortigistojn, konatajn de ĉiu infaneto en la koncerna vilaĝo.

VERKU
LAŬ PRINCIPO
"FAKTOJN KONCIZAJN!"

Svisio

Grava demando tuŝas nun la svisan opinion; temas pri renovigo de rilatoj kun Rusio.

Resume: De la revolucio la svisa registaro rompis ĉiujn rilatojn kun Rusio. Tamen iu rusa delegacio estis akceptata de la Federala Konsilantaro[1]). En 1918, post la ĝenerala striko, la Federala Konsilantaro elpelis la delegacion el la lando, pretekstante, ke ĝi kaŭzigis la strikon. Tio estis kalumnio, ĉar speciala oficiala juĝisto serĉis dum unu jaro, arestigante po grandare, kaj ne trovis rilaton inter la rusa delegacio kaj la striko.

En 1923 okazis en Lausanne porpaca konferenco, ĉe kiu partoprenis multaj militintaj nacioj. Rusio delegis k-don Worowski, klera inĝeniero kaj kapabla diplomato. Tiuokaze iu sviso reveninta el Rusio, Maurice Konradi, mortpafis k-don Worowski kaj vundis liajn du sekretariojn per revolvero. La ĵurnalaro tiom laŭdis la krimulon, ke la tuta popolo ĝojis ĝis frenezeco.

La agado de la policistaro estis tiel stranga, ke ĉiu sana homo vidis fadenojn en la konspiro. La sinteno de la Federala Konsilantaro ankaŭ ŝajnis stranga, precipe en la german-svisa parto, kie la ĵurnularo estis iom malpli trompinta. Oni estis permesinta la rusan delegacion enveni Svision, kaj post la mortigo oni diris, ke tiu delegacio ne estis oficiala, do ne protektota per polico.

La rusa registaro postulis "bedaŭrojn" flanke de Svisio: tiu facila kaj deca formalaĵo estis rifuzata. Ni diru, ke Konradi la krimulo estis senkulpigita per la tribunalo.

La rompiĝo inter la du respublikoj estis ĉiam pli akra; ne estis eble eĉ sendi poŝtkarton al Rusio. Sed la tempo flugas; la industrio ĉiam pli suferas, kaj fine la svisa registaro elrigardas, ĉu ne eblus religi kun ...... serioza aĉetonto. En la horloĝa industrio la krizo fermis 1384 fabrikojn, kaj multaj fabriketoj laboras laŭ neplena laborsemajno. Milionoj perdiĝas dum Rusio bezonas poŝhorloĝojn.

Sed kiel renovigi rilatojn kun lando tiel abomena kiel estas "Bolŝevikio"? La okazon nia registaro kaptas. Baldaŭ okazos sub gvido de la Ligo de Nacioj nova porpaca konferenco nomata "Konferenco por senarmigo". La ĉeesto de Rusio estas dezirata de ĉiuj grandaj nacioj. Rusio konsentas partopreni tian konferencon, se ĝi okazos aliloke, ne en Svisio. Tiam la svisa registaro vidigas al la popolo, ke nepre necesas religiĝi kun Rusio almenaŭ iomete por eviti, ke la konferenco okazu alilande.

Kriado ĉe la ĵurnalaro! Sed ne plu valoras la malnova proverbo "Vox populi, vox Dei"; pli ĝuste estus diri "Voĉo registara, voĉo dia". Por la bono de ambaŭ popoloj baldaŭ fakta amikeco ekzistos inter ili. *Sviso.*

[1]) Federala Konsilantaro = plej alta konsilo en la lando. (Conseil Fédéral).

La mortiginto de Rosa Luxemburg loĝas trankvile en Hago
(Holando)

En Holando estas publika sekreto, ke la mortiginto de Rosa Luxemburg loĝas en Hago. Ni opinias, ke la germana regnestraro demandis la elliveron de tiu persono, sed la holanda regnestraro rifuzis tion pro tio, ke li estas politika krimulo kaj laŭ holanda azila leĝo li devas esti libera en ĉi-lando. Sed por socialisto — tendenca homo estas treege indigniga, ke tiaj krimuloj povas vivi liberaj. Persono ti-kiu partoprenis al la mortigo de la plej nobla virino de Germanio vivas trankvile en alia lando. Certe ni opinias, se iu laboristo faras la samon, li baldaŭ estos kaptita. Ankaŭ la laboristoj devas havi la saman rajton sed.. La holandaj ĵurnalistoj petis informojn el la departemento pri la restado de la mortiginto en Holando sed oni rifuzis doni tion. Antaŭ du jaroj, la kompartia parlamentano d-ro van Ravenstein demandis la ministron dum la parlamentkunsido: "Ĉu estas vero, ke la mortiginto vivas ĉi-tie sub alia nomo?" Sed la ministro respondis al li: "Mi ne scias alian nomon de tiu persono". Kaj malgraŭ ĉiuj koncernaj klopodoj ricevi pli detalajn informojn pri la mortiginto, — en la parlamento, — en la ĵurnaloj, — al la regnestraro, — li vivas ĉi-tie trankvile kiel holanda burĝvirtulo.

Ho.— Ho. 5612.

Momentbildo el Ĉekoslovakio

Ĉe la polica direkcio en Praha estas anoncitaj por ĉi-jara karnavala sezono pli ol 50000 (kvindekmil) baloj kaj dancamuzvesperoj. Tio signifas, proporcie al la nombro de la loĝantaro, unu balon por 14—15 personoj (sendiferenco de aĝo). Por la salono la gastejestroj postulas lupagon minimume 100 k. ĉ. por unu vespero; tio estas, ĉirkaŭ kvin milionoj da kronoj estos elspezataj. Sed al tiu ĉi sumo necesas alkalkuli ankoraŭ ceterajn depagojn: muziko, lumo, hejtado, cirado de parkedoj, policaj, urbaj kaj ŝtataj impostoj ktp. Terure grandegajn sumojn homoj elpezos por "amuzo" de pridubebla kvalito. Multaj el ĉiaj ĉi baloj estas aranĝataj sub la preteksto: "por bonfaraj celoj". Kaj la vizitantoj ĝojas, ke ili per sia ĉeesto subtenis ian subtenfondon, ekz. por kripliĝintaj profesiaj piedpilkistoj (fotbalistoj). Almenaŭ 80% de la sumo pagita enirpago englutas la supre nomita regio, kaj por la pretekstita "bonfarado" restas iuj cent kronoj, kiujn oni poste "danke kvitancas" en la ĵurnalaĉaro.

Kaj, dum multaj burĝoj, kaj bedaŭrinde eĉ multegaj laboristoj, estantaj senkonscio pri sia vera kaj propra loko en la mondo, elspezas malŝpareme tiun ĉi monon, la gazetoj seke raportos: En Přerov (Prerau) en Moravio pendigis sin Hynek Nevřiva, 35jara laboristo, patro de tri infanoj. Li estis pli longan tempon sen laboro, kaj la mizero kaj neebleco trovi ian okupon aŭ postenon, pelis lin en la ŝnurmaŝon.

Jen, tiel aspektas la burĝa "dancamuzo por bonfaraj celoj", en la respubliko, kiu laŭ la konstitucio bazas sur "socialaj kaj demokrataj principoj"! Ĉu por tiu kompatinda laboristo efektive ne ekzistis alia eliro el la mizera situacio, krom malespero kaj ŝnurmaŝo? Certe li petis okupadon ankaŭ ĉe tiaj sinjoroj, kiuj rifuzis kaj forpelis lin, kaj poste, aŭdinte pri lia memmortigo, kun trankvila konscienco partoprenis ian "amuzon por bonfaraj celoj", kaj elspezis tie pli, ol bezonis kaj konsumis tiu "nur ia senlaborulo" por si, sia edzino kaj siaj tri infanoj dum unu tuta semajno.

Ĉu vi, kamaradoj, partoprenas amuzojn kaj balojn kun "bonfaraj celoj". Aŭ ĉu vi eble eĉ mem aranĝas tiajn?

Ĉefulpano-Erinazzo

La ekzekutivanoj de la brita kom. partio
nun en malliberejo

Murphy Gallacher Hannington
Pollitt Cant Wintringham Inkpin
Campbell Macmanus Rust Arnot Bell

"Homaj dokumentoj" el cionisma realaĵo

En la gazeto "Izvestija" estis enpresitaj kelkaj leteroj de k-doj, kiuj, gvidataj de cionisma doktrino, transloĝiĝis Palestinon, kaj nun maldolĉe plendas pri sia sorto. Ni citos ĉi tie nur du el ili, pli interesajn.

"Laŭ religiaj konvinkoj ni alveturis Palestinon trans rumanan limon. Post longaj torturoj ni alvenis Palestinon senmone. Travivinte ĉi tie ĝis hodiaŭ, ni komprenis kaj ekvidis, ke tuta nia kredo kaj religiaj konvinkoj, kiuj venigis nin ĉi tien kun elspezo de sano kaj energio, estas mensogo kaj trompo, kaj ke Jeruzalemo estas butiko de religioj. Ni sentis kaj pentis nian krimon kontraŭ Sovetio sed ni agis tiel laŭ nia mallume religia konvinko".

Dua letero.

"Antaŭ kvar jaroj, entuziasmigita de cionisma ideo, mi forlasis la limojn de Rusio kaj direktis min al Palestino. Mi spertis torturojn kaj mankojn, mi laŭvorte malsatis kaj fine mi atingis la lokon de miaj celadoj, kie laŭ mia tiama opinio estis efektivigotaj la esperoj kaj aspiroj de hebrea popolo.

Estante ĉie laboristo — en Rusio kaj en Palestino — mi baldaŭ eksentis la diferencon de mia situacio en tiuj ĉi du landoj. La tempo de entuziasmiĝo kaj animleviĝo pasis, kaj mi komencis senti la prozon.

Kaj laŭgrade, tago post tago, antaŭ mi estis malfermata en tuta sia malbonaspekta nudeco la kapitalisma realaĵo kun siaj atributoj de ekspluatado, subpremado kaj burokratismo. Mi komencis enpensiĝi, ĉu ne estas la solvo de socia problemo. Samtempe ankaŭ nacia senjugigo de popoloj.

Kaj rezulte mi venis al jena konkludò. Kvar jaroj da mia restado en Palestino kaj da malfacila laborado en ĉiuj branĉoj de ĝia naskiĝanta kapitalisma mastrumo estis por mi bona lernejo, en kiu mi radikale liberiĝis de miaj naciaj antaŭjuĝoj.

("Izvestija" 284, 12. dec. 1925) *V. Levedev* (4696)

BIBLIOTEKO
DE SENNACIULO!!!

≡ KRONIKO ≡

Belgio

Dum kongreso en Amay "Belga Federacio Anarkia" akceptis oficiale, dum kunveno la 25. dec. 1925, uzi Esp-on por la internaciaj interrilatoj. *E.L.G.*-Bruxelles

Ĉekoslovakio

Plzeň (Pilsen). La 13. jan. okazis ĉiujara generala kunveno de la loka Sekcio de la Laborista Ligo Esperantista. Estis elektitaj novaj funkciuloj, nome: Pech (presid.), Hrabéck (vicprezid., unu el la unuaj propagandintoj por la lab. esp. movado en Plzen), Pešek (kasisto), Jezek (legu Jejek, sekr.). Adreso de la sekcio: Plzen, Peklo (laborista domo, nomata "Infero", kie ni sukcesis ricevi propran ejon, kie ni povas kunvenadi preskaŭ ĉiutage. Finiĝis kurso por komencantoj kun 35 lernantoj (gvidis k-do Pech); estas okazonta unu kurso por progresintoj, kun 22 aliĝintoj (marde), alia estas projektata. —

Germanio

Halle. La loka grupo de Laborista Radio-Klubo aranĝos la 12.—14. marto 1925 en la popoldomo radio-ekspozicion. La Laborista Esperanto-Grupo partoprenos per elmontro de literaturo priradia korespondajo kaj jurnaloj kaj statistika materialo. Eksterurbaj kaj eksterlandaj radio-amatoroj kaj k-doj estas petataj kunhelpe sendi priradio-skribajojn kaj jurnalojn. Kiel rekompencon ni sendas la ekspozici-eldonajojn: Radio-amatoro k-do Rudolf Strauss, Scharrenstr. 10, I. Halle a. S.

Leipzig. Post kiam nia grupo decidis reorganizi la grupan vivon, nur kunvenas ankoraŭ la sekcioj ĉiusemajne kaj la grupo nur unufoje dum la monato. Laŭ tio procedo estas konstatebla pliviglîĝo kaj plifortiĝo de l' sekcioj, resp. de l' grupo. — Precipe la orientaj sekcianoj tre bone eluzas tiun ŝanĝon. Tiu sekcio nove konstituiĝis kaj laborprogramo por la tuta monato estas konstante preparita. En unu el la lastaj kunsidoj sub la punkto "Informaj Sciigoj" la koncerna k-do tuŝis tre diskutindan aferon. Li skizis la "klaskonscian" laboron de kelkaj SAT-anoj, kiuj raportinte en "neŭtralaj" gazetoj tre strange demonstras la klaskonsciecon. Ĉu SAT-ano povas sennaciece labori por kaj en nesennacieca gazeto?
H. Enghardt (1031)

Oelsnitz i. Vogtl. Sud-Okcident-Saksio. La ĉi tiea lab. esp. grupo fondita 1923 jaro, aliĝis al SAT. — 26. dec. estis aranĝita festeto, interligata kun standarda inaŭguro. Paroladoj, deklamoj kaj muziko beligis la vesperon. Ĉiuj prezentajoj sukcesis bone. Fotografo finis la feston. *H. M.*

Orient-Saksio. Dimanĉe la 31. jan. 1926 okazis nia distrikt-komitatkunsido. Ĉeestis 10 delegitoj. K-do Guhr, distriktestro sciigis, ke al la distrikto apartenas 82 gek-doj. 69 estas SAT-geanoj. Dum majo komenciĝos kurso por kursgvidontoj laŭ rekta metodo. Post pasko estu aranĝota nova kurso en Waltersdorf. Dum la jaro okazu 4 konferencoj kaj 3 ekskursoj. Ni interrilatu kiel eble plej multe kun la dresdenanoj, por ke tie la SAT-movado ree vigliĝu. Nia k-daro estas tre favora al SAT. Bedaŭrinda fakto estas, ke regas nun tia mizero, aliel ĉiuj estus SAT-anoj kaj multaj abonus "Senn.". Nia distrikto nun havas la nomon: "Laborista Esp. SAT-distrikto Orient-Saksio".
Hermann Scherbaum (1378)

Polio

Lódz. La movado ĉi-tie revigliĝas. La laboristoj jam bone komencas konvinkiĝi pri la graveco kaj nepreco de Esp-o ĉe sia medio.

En rondo de junuloj ĉe PPS mi proponis, ke ili aranĝu Esp-kursojn por ŝiaj membroj en siaj societoj. Do, ili tre ĝojis pro mia propono kaj jesis la devon lerni Esp-on. Kaj kelkaj delegitoj promesis, ke dum distrikta kunveno ili proponos, ke estraro distrikta partio de PPS aranĝu oficialajn Esp-kursojn. *SAT-ano* (5981)

Warszawa. La loka energia estraro de la societo "Laboro" jam kondukas Esp-kursojn per korespondado. *SAT-ano* (5981)

Sovet-Unio

Kievo. La 28. jan. komenciĝis kurso ĉe laborlernejo n-o 80. Ĝin fondis kaj gvidas k-do Egers (4544). La kurson vizitadas 50 pers. La 30. jan. okazis jarkunveno de loka SEU-fako. Post raporto de l' komitato oni elektis la k-dojn-gesatanojn: Egers (4544), Fedotov (728), Radinkov (1117). Rozenman (6112) kaj Vail (5658). *728*

Samara. Ni povas nun difinite konstati pliviglîĝon de esp. laboro en nia urbo. Tion parolas la ciferoj. Antaŭ 1925-a jaro ni havis ne pli ol 39 membrojn de SEU., nun post la 1. jan. 1926 ni jam havas 83. Post ne pli ol unu ĝis du semajnoj niaj vicoj ampleksiĝos ĝis 100.

Ankaŭ ni havas 16 SAT-anojn, sed post kelkaj monatoj la plejmulto de SEU-anoj aniĝos al SAT, ĉar nun ili estas nuraj lernantoj. (povas esti pasivaj membroj. Red.).

Inter ĉiuj 83 SEU-anoj troviĝas 15 virinoj.

Precipe nia movado disvastiĝas inter fervojistoj kaj metallaboristoj.

Nun ni havas ok kursojn kun 207 lernantoj.

Antaŭ nelonge en nia loka gazeto "Komuno" estis diskuto pri uzado de Esp-o. Dum ĉi-diskuto (antaŭ gubern. konferenc. de labor. kampar. korespondantoj) estis presita raporto de k-do Burda el Ĉekoslovakio. Ĉi-presajo estis notita dum la kunveno de la konferenco. Krom la "Komuno", niajn artikolojn kaj sciigon presigas ankaŭ militgazeto "Ruĝarmeano".

Baldaŭ ni organizos "Gubernia Fako" de SEU. kaj elektos gubern. komitaton.

Urba komitato forsendis al distriktoj kaj vilaĝoj, kie estas esperantistoj kun propono aliĝi al Samara Gubernia Fako.

Nun ni bezonas raportojn por presigi en niaj lokaj gazetoj pri la temoj: laborist-kamparan- junular- virinmovadoj, kaj pri la vivo de soldatoj el ĉiuj landoj.

Skribu laŭ la adreso: Sovetio, Samara, Sovetskaja 135, domo de la Ruĝa Armeo al Kuharskij. *Satano* (5913)

Stalingrad. En modela lernejo de 2. grado je nomo de S. V. Kovalevskoj funkcias rondeto por ellernado de Esp-o. Rondeto konsistas el 15 gelernantoj, laboras ĉiusemajne marde kaj sabate de 5—7 horo. Gvidas k-do E. A. Bukotin.

Vladivostok. Ĉi-tie organiziĝis SAT-grupo konsistanta el 5 SAT-anoj. La grupo gvidas la tutan esp. laboron en Vladivostok: organizan, kursan, propagandan ktp. Estas SEU-anoj 12 pers. 7 SEU-anoj ne deziras aniĝi al SAT. pro malbona scio de Esp. (ili fariĝu pasivaj membroj). 1. Kurso ekfunkciis la 21. dec. en ejo de SEU. (Regna Ekstrem-Orienta Universitato). Kurson gvidas k-dino 4611 (el Ĉita). Kiel peranto estas elektita k-do 4112 (el Krasnojarsk). Grupo kunvenas ĉiudimanĉe je la $4^1/_2$ horo. Dum kunvenoj estas aŭskultataj diversaj raportoj, kiuj estas farataj de SAT-anoj laŭvice. Ni jam pridiskutis decidojn de la V. SAT-kongreso, de la II. SEU-kongreso kaj pri aliaj demandoj.

Kurson vizitas 31 pers. kaj ĉiulecione alvenas ankoraŭ aliaj dezirantaj, pro tio estas organizata dua grupo por komencantoj. Ankaŭ aniĝis al SEU 6 kursanoj (sekve en urbo estas 18 SEUanoj). Esperanto bone progresas. Dum unu leciono, pro deziro de kursanoj, k-dino Z. (4611) faris trafan propagand-raporteton pri SAT. kaj SEU. Kurso estas gvidata laŭ parolmetodo. Inform-petantoj skribu: *Vladivostok,* Societo Esperantista (por SAT.). *4638*

KORESPONDEJO

K-do *E. Lanty* petas siajn korespondantojn, ke ili bonvolu noti lian novan adreson. Jen ĝi estas: 14, avenue de Corbéra, *Paris (XIIe).*

5508. Prenu deziritan presmaterialon el Senn. Se tio ne sufiĉas, petu de prol. esp. presservo: k-doj *715* (kom.) *Leipžig* aŭ *1484* (soc. dem.) *Wien.*

656. Same kiel supre.

3612. Bedaŭrinde la sama afero jam alvenis en la redakcio kaj estas jam kompostita.

409. Via afero havas nur lokan intereson. Ni atendas raporton koncize verkitan pri ĝi.

5378. Kvankam en via letero ne enestis afrankmono, tamen ni escepte respondos letere kaj retrosendas vian manuskr. Paciencîĝu.

1503. Tradukante el "Senn." vi devas citi nian organon.

4972. Ni ĝojas pri via kunlaborado kaj atendas la necesan materialon. *Red.*

Al kelkiuj. Jes mi akceptas rusan monon.

3189. Mi nenion scias pri tiuj societoj. *Adm.*

≡ RECENZEJO ≡

En la recenzo pri "Cours Rationnel" ni menciis erare falsan adreson. — Ĉar tiu eraro povas kaŭzi gravajn embarasojn ni per tio citas la ĝustan adreson: 177 rue de Bagnolet, Paris XX. *Red.*

Libroj

La Morto de Blanjo de *Jean Tousseul,* tradukis el la franca lingvo, kun permeso de la verkinto *Léon Bergiers.* N-ó 2 de la kolekto: Biblioteko de Sennaciulo. Eldonejo de Sennacieca Asocio Tutmonda. Serio: Literaturo. Formato 15×12, 70 pĝ., kartonita. Prezo 0.60 mk.

Legante la antaŭparolon de k-do *N. Barthelmess,* iaj mirindaj paĝoj de *Germinal* de *E. Zola* prezentiĝis al mia memoro, sed, apenaŭ leginte kelkajn liniojn el tiu *"Biografio de Mizerulo"*, mi eksentis kia senmezura diferenco estas inter la talenta stilo de la famkonata ĉefo de la *"naturalisma skolo"* kaj la simpla sincera arto de *Jean Tousseul,* proleta verkisto. Ĝis kia kortuŝego atingas tiu-ĉi, kiu nur per simplaj frazoj elvokas la plej dolorigajn bildojn antaŭ niaj teruriĝitaj rigardoj, dum *Zola,* pro lia stilo, ĉiam peza, ofte emfaza, nur sukcesas nin interesi! Korpreme, kvazaŭ survoje al kalvario, oni sekvas la malfeliĉan Petro Muraille, ĉiam pli kaj pli suferanta kaj premegata de la ĉiutaga dolorplena vivo! Paĝoj tiras larmojn, aliaj vokas kriojn de abomeno, kaj oni serĉus longe kaj vane, en nia moderna literaturo, pecon tiel emociplenan kiel la terurega rakonto de la falo de la maljuna fornisto en la ardajon! Dek linioj sufiĉas por jeti la leganton en profundan mirkonsternegon antaŭ tia indignegiga sorto de iaj laborsklavoj. Kelkiuj eble demandos pro kio la titolo *"La Morto de Blanjo?"* Sendube la aŭtoro opinias, kiel mi, ke morto de infano estas la sola nekonsolebla doloro el ĉiuj, kiuj, ve, ŝiras homan koron! K-do *Léon Bergiers* al kiu *Jean Tousseul* plenfide konfidis la tradukon, fidele kaj sindoneme plenumis tiun taskon. Ĉiu leganto estu al li danka . . . kaj ĉiu SAT-ano abonu al *"Biblioteko de Sennaciulo"*, ebligante tiel la eldonadon de aliaj tiaj majstraj verkoj. *Frida*

Esperanto in 10 Unterrichtsstunden. Tageblatt-Bibliothek 230, de *D-ro E. Pfeffer.* Havebla per la librejo de l' Esperanto-unuiĝoj en Aŭstrio, Wien VII. Prezo 0.25 mk.

Tiu ĉi lernlibro enhavas sur 48 paĝoj en formato de 12×19 cm krom la gramatiko, ekzercoj kaj poemoj ankaŭ tradukŝlosilon. Ĝi estas konstruita laŭ la kutimaj gramatikoj, nur ke ĉe la legekzercoj sub ĉiu vorto troviĝas la germ. traduko.

Kvankam Esperanto posedas efektive siajn valorajn preferojn kaj vere estas lernebla de simpla laboristo tiel, ke li eĉ povas esprimi, ĉu en ĉiutagaj, ĉu en sciencaj temoj, laŭ plej delikataj nuancoj, mi tamen ne povas konsenti, kiam oni diras: "Esperanto dum 10 instruhoroj". Ĉar la praktiko montris, ke simpla laboristo, kiu dumtage estas okupata, ĉu en fabriko ĉu en kontoro, streĉas siajn fortojn tiel, ke li en Esp-o dum 10 horoj ne sukcesos pli, ol necasas por vivo de kulio la angla lingvo. Kaj tio ne sufiĉas por la multaj, pli altaj celoj de l' ekonomia kaj kultura mondtrafiko. Aŭ, antaŭa instruo en pli altaj lernejoj estas memkomprenebla supozo. *F. C. R.*

Gazetoj

Represis el S.-R.: "*Svenska Arbetar Esperantisten*", Göteborg, jan. 26 (n-o 1), "La verda kaj ruĝa steloj". S.-R. 27 Sao.

Represis el S-ulo: "*Bergische Arbeiterstimme*", Solingen, 7. jan. 1926 (n-o 5), "La svedaj sindikatoj". S-ulo 63/66 de E. S. "*Pravda*", Pilsen, 5. jan. 1926 (n-o 1), "Senlaboreco en Polio". S-ulo 63. "*Svenska Arbetar Esperantisten*", Göteborg, jan. 1926 (n-o 1), "Pablo Iglesias kaj Esp.". S-ulo 67 de F. Azorin. "*Pravda*", Pilsen, 12. jan. 1926 (n-o 4), Mortigoj eksterordinare premiataj en Ameriko". S-ulo 63. "*Sächsische Arbeiter-Zeitung*", Leipzig, 25. jan. 1926 (n-o 20), "Klimato de Sibirio varmiĝas!", 27. jan. 1926 (n-o 22), "Originala fiŝo de lago Bajkal". (S-ulo 68.)

Represis el div. gazetoj: "*The Labour Woman*", London, 1. jan. 1926 (n-o 1), "Tra la mondo virina". "*Assurance Agents' Union Chronicle*", Manchester (n-o 3), "Esp. leciono n-o 22". "*Freier Gedanke*", Bodenbach, 1. jan. 1926 (n-o 1), "Esp. leciono de Th. Kilian". "*La Socialisto*", Wien, 1. jan. 1926 (n-o 1), "Nova Organo de la Aŭstria Lab. Ligo Esperantista". "*Sächsische Arbeiter-Zeitung*", Leipzig, 11. jan. 1926 (n-o 8), "Tra Sovetio" (kom. Esp. pres-servo). "*El Socialisto*", Madrid, 12. jan. 1926, "Pro Esperanto" de P. I. "*Nederlanda Laborist-Esperantisto*", Helder, jan. 1926 (n-o 4), "SAT-programo!" "*Pol. Briefe des Bundes für Menschheitsinteressen*", Bern, 15. julio 1925, "Chronik des Internationalismus", "Th. Tobler proponas la kunigon de Esp. kaj Ido!" "*Sächs. Arbeiter-Zeitung*", Leipzig, 16. jan. 1926 (n-o 13), „Esp. en medicianaj rondoj de Japanio".

"Laŭ la volo de l' Patro Ĉiela"

Nian klubejon trafis gazeto, ankoraŭ neniam de ni vidita. Kajero el 16 paĝoj. La verda titolo: "Kristana Espero", n-o 3—4, jaro 1925 (kvazaŭ por rememorigi, ke la senespera espero ekzistas jam dum preskaŭ 2000 jaroj!). Sub la titolo la samkolora emblemo: malestetika kombinaĵo el kvinpinta stelo kaj kruco. La responda redaktanto: pastro H. Pätiälä, Vaasa, Finlando. La celo: "atesti pri la lumo, por ke ĉiuj kredu". La enhavo: pento, prediko, "la pordo de la ŝafoj" kaj similaĵoj.

Sed funebre enkadrigita sur la lasta paĝo avizo de l' redaktanto savis la kajeron el paperkorbo. Ĝi estis tro elokventa: "Kristana Espero ĉesos aperi pro la manko de rimedoj kaj tempo. . . . Espereble nia revuo povos denove aperi en estonteco post kelktempa ripozo. Okazu en ĉio la volo de nia ĉiela Patro". Efektive, la respektinda redaktanto fervore malŝparadis sian tempon, estante samtempe sub la modesta pseŭdonomo "H. P." aŭtoro de l' tuta enhavo de l' gazeto. Sed nek la sindonemo de l' redaktanto, nek montrata vojo al "la pordo de la ŝafoj" helpis. Evidente tre malmultiĝis nun kvanto da ŝafoj paŝteblaj. La pia paŝtisto aŭdis nur lupan hurlon de l' sendiuloj. Kaj ekmankis la rimedoj, venis la ripozo. Ni esperas, ke ankaŭ la Patro ĉiela pro sia senfina kompatemo ne maltrankviligos sian anemian idon — "Kristanan Esperon", sed lasos ĝin ripozi por ĉiam.

Sep Duok

KORESPONDADO

TARIFO

Korespondado: Unu enpreso: Simpla trilinia anonco kostas 0,50 mk. or., ĉiu plia linio la samon.

Ni nur akceptas anoncojn kun samtempa pago.

MALLONGIGOJ: L = *letero.* PK = *poŝtkarto.* PI = *poŝtkartoj ilustritaj.* PM = *poŝtmarkoj.* bfl = *poŝtmarko sur bildflanko.* k. ĉ. l. = *kun ĉiuj landoj.* esp.ajo = *esperantaĵo.*

Ĉiuj petantoj pri korespondado havas la **devon, nepre respondi almenaŭ unu fojon al ĉiuj petoj koncernantaj la fakon, por kiu ili sin enskribigis.**

Aŭstrio

— K-do *Hans Baldreich,* Ardaggerstr. 17, *Amstetten,* dez. koresp. k. ĉiul. gek-doj pri ĉ. temoj, L., PK., PI.

Ĉekoslovakio

— K-do *Ludvik Jakoubê, Velké-Hamry,* n-o 19, dez. koresp. pri skaraboj, papilioj k. alia insektaro. Interŝanĝas k. ankaŭ interr. kun societoj.

Francio

— "*Lab. Esp. Grupo*" 35, rue Adam Ledoux, *Courbevoie* (Seine), Maison du Peuple, lernantoj dez. koresp. pri komun. sindik. k. aliaj soc. temoj.

Kiu estas kulpa?

Originalo de *-f* Leipzig

Apatie, per laŭta voĉo publikigas la prezidanto la juĝon:

"La akuzito estas kondamnita al morto! Bestece li atakis homon, kaj kun plena konscio li murdis lin."

Murmurado ekaŭdiĝas. Kompat- kaj protestvokoj vibras tra la salono. Nun . . . ekkrio de kvazaŭ freneziĝanta homo: "Murdinto? Ha, vi estas la murdantoj, vi kaj viaj paragrafoj!" Sed tuj li estas mutigita kaj rekondukita en la ĉelon.

La krioj denove incitis la aŭdantaron protesti kontraŭ ĉi tiu fijuĝo per fajfado kaj tumulto, ĝis la polico senindulge elpelis la bruegantojn . . .

Finis la proceso. La juĝo ja estas proklamita.

Sed post kelkaj tagoj estis alvoko en la laboristaj gazetoj. La advokato de l' al morto kondamnito apelacias al la publiko, ke ĝi per amasa protesto kunhelpu renversi la fijuĝon, kunhelpu savi la malfeliĉulon. —

". . . Jen, jen estas la klarigoj por lia ago! Legu la notojn el la "Taga Memorlibro", sciiĝu la motivojn, kiuj eksplodigis la "bestecon", pripensu, kion tiu bedaŭrindulo toleris, kaj poste juĝu mem, kiu estas kulpa.

— — — — — — — — — —

16. januaro

. . . Hodiaŭ mi ricevis laboron. Kiel ĝoja mi estas! Post longa, longa senlaboreco iu dungis min. Nun forestos mizero kaj malsato. Mi perlaboros monon, monon, monon! Kaj kiom ĝojos mia edzineto, ŝi jam malesperis pro la malfavoraj cirkonstancoj. Ah, kiel ni estos feliĉaj, mi trovis laboron!

20. januaro

Dum tri tagoj mi jam oficas kiel pordisto. Alian okupon mi ja ne povas plenumi kiel kriplulo milita. — Somere mi ofte foje svenas kaj konvulsias; la varmeco premas sur mian kranion, kiu kiel kovrilon nur havas maldikan haŭton, ĉar parto de l' kranioosto dum milito estas dispafita. Vintre mi ne tiom toleras. Sed nur facile plenumeblajn laborojn mi povas fari. — Jes, nun estas simpla pordisto, jam tri tagojn oficate.

25. januaro

Al mi ŝajnas, ke miaj ĉefoj estas kontentaj kun mi. Dum mia lifto-servo hodiaŭ la juna ĉefo senartifike alparolis min. Ĉu mi havos pli longdaŭran laborelecon ĉi tie, aŭ ĉu mi post kelka tempo denove estos eljetota, kiel en aliaj laborejoj? Mi esperas ne, mi ja bone prizorgas miajn laborojn; ili ne havos kaŭzojn, maldungi min. — Kaj mia sanstato estas bona, jes bona.

30. januaro

Kio nur estas? Mia tuta interno ribelas, la manoj tremas!

Tagmeze ĉeestis Hanjo, mia edzino kaj alportis la manĝaĵon. Hazarde alvenis la juna ĉefo. Per strangaj okuloj li rigardis ŝin, pririgardis ŝin, kiel oni taksas varon. La voluptaj vidoj glitis sur la belan figuron, kvazaŭ ili volus senvestigi ĝin. Li boris la rigardojn profunden . . .

Mia tuta korpo ekskuis, tremegis la manoj. Mi volis eksalti kaj bati la pugnon en lian vizaĝon . . . Mi ne estis kapabla, rigidaj estis la manoj . . . Mi svenis . . .

(Daŭrigo)

Germanio

— "Juna lernantino" (14 jaraĝa) dez. koresp. kun gesamaĝuloj, K., PI., bfl. k. ĉ. l. Adr.: k-dino *Else Uschner*, Herbststr. 19, *Dresden-N. 30.*

— "Lab. Esp. Grupo-Schweidnitz" dez. koresp-adon por 10 progresintaj membroj kun eksterl. gek-doj pri div. temoj. Interesantoj sin turnu al: k-do *Paul Schiller*, Langstr. 19, *Schweidnitz i. Schl.*

— K-do *Hermann Birkmann*, Henriettenstr. 7, *Leipzig-Lindenau*, dez. koresp. pri ĉ. temoj, ĉefe pri politiko, ekonomio k. naturbelecoj. Resp. garantiata.

— K-do *Paul Nixdorf*, Scharnhorststr. 15, *Herne i. Westf.*, dez. koresp. kun minlaboristoj el ĉ. l. pri laborcirkonstancoj k. vivkondiĉoj. Resp. garantiata.

— K-do *Nikolaus Schipkus*, Seestr. 83, *Berlin-N. 65*, dez. koresp. kun gek-doj L., PK., PI., k. ĉ. l.

— "Kursanoj" dez. koresp. pri ĉ. temoj, L., PK., PI., ĉiam resp. Adr.: k-do *Fritz Naumann*, Auestr. 16, *Zeitz i. Th.*

— "SAT-rondo" dez. koresp. pri ĉ. temoj kun gek-doj el ĉ. l. Resp. garantiata. Adr.: k-do *G. Gleisberg, Heidenau i. S.*

— K-do *Arno Seelig*, Kapellengasse 5. I, *Mittweida i. S.*, dez. interŝ. belajn PI. k. ĉ. l. Resp. garantiata.

Hispanio

— K-do *José Salom* (fraŭlo, manlaboristo) calle Weyler, 82, *Pla de Natesa* (Mallorca), dez. interrilati kun gekomunistoj ĉiulandaj, ĉefe el Sovetio, L., PI., nepre resp.

Sovet-Unio

— K-do *A. Jodko*, Ananjevski per 5, kv. 5, *Moskvo*, dez. seriozan koresp. pri arkivaj aferoj.

— K-do *S. Vajnŝtejn*, panisto, Volosska 58, 17, *Kiev*, dez. koresp. pri div. temoj k. ĉ. l. gejunuloj.

— "Lernanto (13—16 j.) de lab.-lernejo, pl. Sportaka 4. Trudŝkola, 80; Kiev, kolektive k. ĉ. l. pionira, inf. movadoj. Resp. garantiata."

— "Pionira tacmento" dez. kolektive koresp. kun alil. pioniroj k. infanaj organizajoj. Adr.: K-do. *V. Horoŝev*. Centr. Avio-Sklad, Oktjabrjskoe Pole, *Moskvo*.

— "Junkomunista kolektivo de ruĝarmeanoj" dez .koresp. kun alil. junkom. org.-ajoj. Adr.: *V. Horoŝov*, Centr. Avio-Sklad, Oktjabrskoe Pole, *Moskvo*.

— K-dino *Lidia Frank*, 3-ja Sovetskaja ul 21, kv. 25, *Leningrad*, dez. koresp. pri vivo de virinoj en ĉ. l. Akurate respondos.

— "Junaj Kom-istoj" dez. koresp. pri politikaj k. ekonomiaj demandoj. Adr.: *Klub Parijskoj Komuni*, Bolŝaja Oĥta, *Leningrad*.

— "Avio-kaj Radio-Rondeto" dez. koresp. per esp. kun radio-amikoj. Adr.: *Krujku "Avio-Radio-Ĥim"*, Kronverkskij prospekt, 49, Cubotdel Truda, Mestkom. *Leningrad*.

— "Grupo de Ruĝaviadistoj-Teknikisto" dez. koresp. k. ĉ. l. Adr.: K-do *M. Urban*, Ĵdanovka, 13, Avioteknikum, *Leningrad*.

— K-do *Naumo Emeljanoviĉ Donec*, instruisto, Ŝkola Krestjanskoj Molodeĵi, *Staro-Minskaja*, Donskogo Okruga, dez. koresp. k. ĉ. l. pri ĉ. temoj.

— "Centra Fervojista Klubo" dez. koresp. kun fervojistoj pri iliaj vivkondiĉoj, ĉiam tuj resp. Adr.: *Krujok Esperanto*, Tambovskaja, ul. 63, Klub im. Zinovjeva, *Leningrad.*

— "Geoficistoj de Gubernia Komitato de Profesiaj Unuiĝoj", dez. koresp. pri demandoj de profsindikata movado. Ĉiam detale resp. Adr.: *Krujok Esperanto*, Dvorec Truda, Mestkom. *Leningrad.*

— "Grupo de Esperantistoj" dez. koresp. k. ĉ. l. pri div. temoj, Adr.: *Gubkom. Esperantistov*, Gubprofsovet, *Penza.*

— K-dino *Berta Kindsfater*, Cementfabriko "Ruĝa Oktobro", *Volsk*, Sarat. gub. k. ĉ. l.

— K-dino *A. Ivanova*, Narodnaja, 7, kv. 36, *Moskvo*, k. ĉ. l. precipe kun Italio.

— K-do *Josefo Matov*, Poŝtkesto 45, *Samarkand*, Uzbekistan, pri literaturo k. statistikado k. ĉ. l., nepre resp.

— Transporta Laborista Grupo "Pogruzka" interŝ. L. PK. PI. k. ĉ. l. Adr.: k-do *S. Liberman*, str. K. Libknecht, 1, Pokruzka, *Odessa.*

Sennacieca Asocio Tutmonda

*Asocia Sidejo: 23 Rue Boyer, Paris-XXe*
Adm. Sekretariejo: Lerchner, Colmstrasse 1, Leipzig-Stötteritz — poŝtĉeka n-ro 6835

OFICIALA INFORMILO

Celo: *Utiligi praktike la internacian lingvon Esperanto, por la klasaj celoj de la laboristaro tutmonda (vidi la Statuton).*

Atentu pri adreso!

Ĉion, kio koncernas E. K. kaj D. K., oni adresu al: Sennacieca Asocio Tutmonda, 23 rue Boyer, Paris XX. — La poŝtmandatojn, ĉekojn ktp., oni tekstu je la nomo de k-do Glodeau (sama adreso).

De diversaj fontoj ni eksciis pri la aresto de k-doj Futerfas (membro 1519) el Moskvo, kaj Levandovski (membro 35) el Saratov. Sed vane ni provis ricevi informojn pri la kialo de tiuj arestoj. Ni emas supozi, ke tio okazis rezulte de misinformoj, aŭ eble kaŭze de denuncoj de maliculoj. Almenaŭ ĝis la Direkta Komitato de SAT estos ricevinta sufiĉe detalan raporton, estos malfacile al ĝi difini sian sintenon rilate tiun bedaŭrindan aferon. Esperebl e, intertempe liberiĝos niaj kamaradoj.

Al la unua cirkulero kiun, 15. oktobron, E. K. sendis al la novaj D. K.-anoj kaj vic. D. K.-anoj, jus fine respondis la k-doj Kuraĉi H. kaj Joski, ambaŭ en Tokio. Mankas ankoraŭ 2 respondoj: 1 D. K.-ano (k-do Fukuta en Osaka) kaj 1 vic-D. K.-ano (k-do Haritonov en Irkutsk).

2. febr. 1926. *La E. K. de SAT.*

Rezultato de la voĉdonado

La "Sekcio Orienta" en Leipzig aranĝis la unuan laborkunsidon. SAT-anoj prilaboris la voĉdonilojn senditajn al la administrejo. Ĉi tiu laboro estis tre instruiva. Por pli bone montri la partoprenon, ni dividis ĉion laŭ proponoj, sektoroj kaj landoj. La gek-doj ricevis bildon de la tre disvastigita SAT-aparato kaj komprenon por la ofte grandega laboro de la administracio tiurilate. La partopreno estis proksimume 10 %. Tre kontentige oni disiris, sed ĉiu sin sekrete demandis, kial la SAT-anoj tiel malmulte partoprenis la voĉdonadon?

Propono:	Por:	Kontraŭ:	Senvaloraj:	Sume:
1.	544	11	4	559
2.	541	13	5	559
3.	550	6	3	559

Sektoroj

1.	21	9.	45	26.	1
2.	48	10.	10	27.	1
3.	42	11.	4	28.	1
4.	157	12.	12	29.	1
5.	101	13.	1	30.	10
6.	31	14.	5	33.	5
7.	53	23.	1		
8.	8	24.	1		

Sume: 559

Landoj

Alĝerio . . .	1	Jugoslavio . .	5
Argentino . .	4	Latvio	1
Aŭstralio . .	2	Litovio . . .	6
Aŭstrio . . .	26	Nederlando .	4
Belgio . . .	4	Norvegio . .	2
Brazilio . . .	1	Polio	6
Britio	28	Portugalio . .	1
Bulgario . . .	6	Portug.-Afriko	1
Ĉekoslovakio	19	Rumanio . .	4
Estonio . . .	2	Sovetio . . .	161
Finnlando . .	3	Sud-Afriko . .	2
Francio . . .	30	Svedio . . .	6
Germanio . .	209	Svisio	4
Hispanio . .	4	Usono	11
Italio	6		

Sume: 559

Leipzig, la 30. jan. 1926.

LA KONTROLKOMITATO

Kampfrad (2698) Riedel (703) Koukol (1612)

Al la socialdem. SAT-anoj! Antaŭ kelkaj semajnoj la soc.-dem. frakcia komitato parolis kun la sekretario de la internacio, k-do D-ro Adler, por aktualigi nian aferon en la internacia ekzekutivo. Li promesis subtenon kaj postulas de ni statistikan materialon pri la Esp.-movado en niaj partirondoj. Ni urĝe petas ĉiun k-don, sciigi al ni ĉiujn faktojn kaj datojn, kiuj povas esti utiligataj por tiu celo.

Ni nun instalas internacian presservon kaj serĉas kunlaborantojn el ĉiuj landoj, kiuj sendu al ni regulajn raportojn pri la partiaj, sindikataj, kulturaj movadoj, same pri ĝenerala politika situacio de la koncerna lando. La k-doj, kiuj havas interrilaton kun iu partia gazeto por enpresigi la de ni sendatajn artikolojn, postulu tiujn de ni. Kamaradoj, la laboro estas grava kaj urĝa, agu tuj! La adreso de la frakcia komitato estas: K-do *Franz Jonas*, Wien, XXI. Jedlersdorferplatz 33.

Presejo: UNS-PRODUKTIVGENOSSENSCHAFT, LEIPZIG